

BLAADJE 20-4

Denkt u aan de
contributie!!!

40e jaargang

kwartaalblad KNNV AMSTERDAM

KNNV Afdeling Amsterdam
Vereniging voor natuurliefhebbers en natuurbeschermers

BESTUUR

Voorzitter

Guus Muller 06-23986652
voorzitter@amsterdam.knnv.nl

Secretaris

Carla Kuit 06-23234518
secretaris@amsterdam.knnv.nl

Penningmeester

Fons Bongers 06-57623212
penningmeester@amsterdam.knnv.nl

Algemeen bestuurslid

Christiane Baethcke 06-13580780
baethcke@solcon.nl

Natuurhistorisch secretaris

Martin Camphuijsen 020-6446053
m.camphuijsen@xs4all.nl

Algemeen bestuurslid

Wim Hoogendoorn 06-36152576
hoevekooplust@gmail.com

Publiciteit

Els Trautwein 06-12635919
Els.Trautwein@gmail.com

Webmaster

Christiane Baethcke 06-13580780
baethcke@solcon.nl

Ledenadministratie en Nieuwsbrief

Paul van Deursen 020-6855047 en
06-23165799
ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl

Redactie "Blaadje"

Tobias Woldendorp **kopij** 06-52143646
t_woldendorp@kpnplanet.nl
Rob van Dijk **afbeeldingen**
0615080269 info@dijkenco.nl

Sluitingsdatum:

Blaadje 1: 15 januari 2021
Blaadje 2: 15 april 2021
Blaadje 3: 1 juli 2021
Blaadje 4: 15 oktober 2021

www.knnv.nl/amsterdam

Lezingen- en excursie programma (a.i.)

Carla Kuit, Gerard Schuitemaker, Hein Koningen en Geert Timmermans. Teksten over lezingen, cursussen en excursie tot nader order, 2 weken voor sluitingstijd inleveren bij Geert Timmermans 06-41821601
harmat4@xs4all.nl

Coördinator werkgroepen

Chris van Haagen 06-11853999
chrisvanhaagen@gmail.com
Wim Nierop 06-4149427
wnierop@gmail.com

Plantenwerkgroep

Peter Wetzels. 020-69 28 352

Paddenstoelenwerkgroep

Christiane Baethcke 06-13580780

Insectenwerkgroep

Badda Beijne-Nierop 020-69 31 297

Werkgroep Vissen, Amfibieën & Reptielen

Geert Timmermans 06-41821601

Muurplantenwerkgroep

Vacant

Werkgroep Stadsnatuurbeheer KNNV-Amsterdam

Jan Willem Wertwijn
knnv.stadsnatuurbeheer@xs4all.nl

Projectgroep Minicursussen

Finette van der Heide 06-10530642

Opzegging Lidmaatschap:

vóór 01-11-2020 schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministratie KNNV A'dam

Rekeningnummer:

NL91 INGB 0003506096 t.n.v. KNNV-Amsterdam
Postadres Ouderkerkerdijk 43, 1096 CR Amsterdam

Locatie Kantine DNO, Rozenburglaan 5 Amsterdam. Contact DNO Chris Verhagen 06-11853999

facebook: knnv Amsterdam

Inhoud

Van het bestuur	4
Redactioneel	5
Van de ledenadministratie	5
Voortgang van de vervangende Algemene Ledenvergadering najaar 2020	7
Excursie bij Ransdorp	10
Excursieverslag reptielen Hoorneboegse Heide	12
Excursieverslag: hazelwormen zoeken in landgoed Duin & Kruidberg 1 september 2020	15
Dank aan de leden	16
Vijftien meter onder de Diemerscheg	16
Stemformulier van de vervangende Algemene Ledenvergadering najaar 2020	21
Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 4e 2020 en 1e kwartaal 2021	23

Veldkrekel; foto: Edo Goverse

Van het Bestuur.

Beste leden van KNNV Amsterdam, we zijn met de Vervangende Algemene Leden Vergadering najaar 2020 bezig. Het is een vergadering die meerdere maanden duurt. Wie had dat voor mogelijk gehouden? Al dat papierwerk, omdat het voorafgaande en het volgende, voor iedereen inzichtelijk moet zijn. We ontvangen geschreven en digitale brieven. In dit Blaadje volgt er meer over de Vervangende Algemene Leden Vergadering. Ook is er inmiddels een videovergadering geweest om het voorbereiden van het 125-jarig bestaan in 2026 een start te geven. De voorbereidende werkgroep bestaat uit Hein Koningen, Geert Timmermans, Lida den Ouden, Finette van der Heide, Peter Wezels en ondergetekende. We hebben zin in jubileumactiviteiten en een uitgave die reageert op en toevoegt aan De wilde stad, 100 jaar natuur van Amsterdam. Daarover meer in Blaadje 21-1. Er is ook video-overleg geweest met andere afdelingen van Noord-Holland om gezamenlijk het Deltaplan Biodiversiteitsherstel te ondersteunen. En de weinige excursies en lezingen worden zo druk als het kan bezocht.

Om ons heen verdedigen de vrienden van het Diemerpark zich tegen een uitbreiding van zes naar tien sportvelden, notabene met kunstgras en parkeerterreinen, vlak naast de vermaarde trekvogeltelepost. Ook krijgt de energietransitie rond Amsterdam een absoluut karakter nu de mogelijke plaatsingsgebieden van Mega windmolens en zonnepaneelparken aangemerkt zijn op of vlakbij gebieden van het Natuurnetwerk Nederland. Hopelijk ontstaat er niet een eenzelfde polarisatie als tussen boeren en burgers wegens de stikstofkwestie. Wij als natuurliefhebbers worden geconfronteerd met de complexiteit van het hoe en waarom van het functioneren en de verdeling van onze groene ruimte, onze leefomgeving. Met complexiteit zijn wij bekend. Neem alleen al de manier waarop planten, bomen, paddenstoelen via gemeenschappelijk bodemleven, insecten, vogels en zoogdieren met elkaar verbonden zijn. Maar waar vinden we een oplossing? Waar en hoe kunnen natuur en mensen gelijkwaardig samenwerken en leven? Laat ik het onderwerp verkleinen naar onze KNNV-afdeling. Hoe kunnen wij het herstel van de biodiversiteit ondersteunen? Wat kunnen we zelf doen?

Tijdens een bezoek aan Wim Hoogendoorn in Portengen, samen met Martin Camphuijsen, praatten wij over zijn boerenbedrijf, zijn visie en welke problemen hij als boer moet tackelen. Zoals een ondoorzichtige massa formuleren om officieel biologisch te gaan boeren. Land ooit ontgonnen en ingedeeld door Utrechts kloosterbeheer dat later bewerkt werd door drie generaties boeren uit zijn familie. Aan de rand van het erf zie je hoe Kockengen tot aan de rand van zijn land oprukt. Of hoe andere boeren via bankgenootschappen zijn financiering dwarsbomen en met slechte grondprijzen azen op zijn kostbare land. Schaalvergroting, verstedelijking, het zwalkend beleid van het polderbeheer dat hem en de natuur van de veenweidegebieden dwars zitten en onder druk zetten. Niemand weet hoe het verder moet, dus gaan de krachten hun eigen gang, meestal ten koste van de biodiversiteit. Hoe deze rijkdom te continueren in een dynamisch gebeuren heden ten dage, zoals klimaatopwarming en de kapitalistische opjaageconomie, vraagt

Wim zich af. Voor Wim is het Nederlandse veenweidegebied uniek in de wereld, waar zoveel dier- en plantensoorten meeprofiteren van een extensieve rundvee-exploitatie. Witschubbig parasolzwammen (*Leucoagaricus Nympharum*) groeien naast zijn voordeur en ook verderop. Nog een voorbeeld, hoe krabbescheer, beschermd en wel, uit zijn sloot gebaggerd wordt door het waterschap zonder dat die sloot een doorstroombaan heeft.

Op de terugweg langs de A2 zien Martin en ik vanuit de auto bij de Oukoper Molen een visarend boven het water bidden en er pats in duikt om een tel later met een flinke vis boven te komen. Voordeel van zo'n 100 km zone op de A2 is dat de rijder rustig om zich heen kan kijken. Mooi en opmerkelijk hoe alles toch één wereld, onze wereld vormt.

Hartelijke groet van Guus Muller, met dank aan Wim Hoogendoorn.

Redactioneel

Nu we voor de tweede keer in negen maanden weer min of meer worden opgehokt, vinden er ook meer natuurobservaties vanuit huis plaats. Zo zag ik een kruisspin voor mijn raam op trillingen in haar stevige web reageren. Maar toen zij zag dat het een wesp betrof kroop ze schielings terug naar haar schuilhoek. Daar zitten wel degelijk hersens in!

Ik schrijf hierboven dat ik veel opgehokt ben, maar tegelijk ben ik er nog nooit zo vaak op uitgetrokken. Meestal alleen, wandelend de stad uit, soms met een vriend of vriendin. Wandelend bijpraten, zonder gezellig ergens af te kunnen sluiten. Soms vijftig kilometers per week, naast het ZZP-schap een hele prestatie. Maar een goede conditie is een voorwaarde om de wellicht naargeestige winter aan te kunnen.

Saai is het voor velen allemaal wel. Het vervelende is dat de Blaadjes door de beperkingen dunner worden en dat de aanstaande algemene ledenvergadering digitaal moet en er op een andere wijze dan doorgaans gebruikelijk gestemd moet worden. Omdat een los inlegvel niet mag, treft u het stemformulier voor de ALV op pagina 21 en 22 aan, dat kunt u uitknippen of kopiëren en opsturen.

Rectificatie: omdat er door een misverstand in blaadje 3 geen afbeeldingen bij het artikel Vijftien meter onder de Diemerscheg van Henry Hooghiemstra stonden en er ruimte was hebben we het opnieuw geplaatst. Met afbeeldingen.

Tot in beter tijden en ik hoop dat u van de herfst kunt genieten. Van kleine waarnemingen valt ook te genieten!

Tobias Woldendorp

Van de Ledenadministratie

Op dit moment heeft onze afdeling 298 leden. De daling heeft te maken met een paar verhuizingen en de eindafrekening in september van de definitieve afdracht aan het Landelijk Bureau. De leden, die de contributie voor 2020 niet hebben betaald na een paar herinneringen moeten dan gedeactiveerd zijn.

Dit jaar waren dat er tien.

Tevens hebben acht leden laten weten geen lid meer te zullen zijn in het komend jaar.

Als reden wordt vaak het klimmen der jaren vermeld. Deze leden krijgen het aanbod om als relatie van de vereniging op verzoek het digitale BLAADJE toegestuurd te krijgen. Daar wordt dankbaar gebruik van gemaakt.

Gelukkig konden wij het vorige kwartaal 4 nieuwe leden verwelkomen:

Merle van der Wal, Anneke Drost, Nina Deuss, Luca Prins.

Bij deze nogmaals van harte welkom!

De speciale introductie-activiteiten op en om de Sloterplas zijn t.g.v. van de corona-perikelen nog steeds afgelast. Als het tij keert, zullen we proberen nieuwe activiteiten ter wederzijdse kennismaking te organiseren.

In de huidige nieuwsbrief van de ledenadministratie kunnen onze leden hun ervaringen, tips en interessante links tijdens de coronacrisis kwijt. De nieuwsbrief verschijnt onregelmatig.

Er kwamen de laatste tijd weinig bijdragen binnen, waardoor de volgende Nieuwsbrief even op zich laat wachten. Schroom niet; ieder bericht is welkom!

Het is de gênant voor woorden, maar door een computercrash is het berichtenmapje verloren gegaan. Dus eventueel graag opnieuw insturen.....!

Te sturen aan ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl.

De eindafrekening van de contributie is nog niet overgemaakt of wij doen alweer de oproep tot contributiebetaling 2021!

Ondanks het feit, dat de afdracht geïndiceerd is en dus ieder jaar wordt verhoogd, blijft dit jaar de contributie voor onze afdeling KNNV-Amsterdam:

€ 32,50 en € 12,50 voor huisgenootleden.

Graag overmaken op:

IBAN No: NL91 INGB 0003506096, t.n.v. KNNV afdeling Amsterdam.

Liefst onder vermelding van het lidmaatschapsnummer, te vinden op het adres-etiket van BLAADJE.

Om bezuinigingsredenen sturen wij geen acceptgiro en verzoeken wij onze leden de contributie over te maken per overschrijvingskaart of via internetbankieren.

Bij de verzending van de uitnodigingen voor de virtuele jaarvergadering 2020 die we graag per email hadden verstuurd i.v.m. kosten en tijd bleken ruim 70 leden geen of een onbruikbaar emailadres te hebben.

Deze leden zijn per brief aangeschreven en ook de stemprocedure moet voor hun nu op papier georganiseerd worden. Daarom het dringend verzoek:

Gaarne het emailadres doorgeven bij aanschaf of mutatie!

Bestrijd de corona door veel naar buiten te gaan. Het is stil in Waterland en het Twiske qua mensen, maar de eerste smienten zijn al weer aangekomen, paddenstoelen staan overal en de bomen beginnen te kleuren etc etc.

Veel plezier!

Paul van Deursen ledenadministratie

Voortgang van de vervangende Algemene Ledenvergadering najaar 2020

Half september 2020 heeft het bestuur u de benodigde informatie toegestuurd voor de vervangende Algemene Ledenvergadering met een verzoek om te reageren. Wij danken u hartelijk voor uw reacties. U vindt ze hieronder met de antwoorden van het bestuur.

In dit Blaadje is in het midden een stembiljet ingevoegd voor de leden die geen internet hebben. Jammer genoeg konden we de retourenveloppen met porto er niet bijdoen, daarom willen we u vriendelijk vragen zelf een enveloppe en postzegel ter hand te nemen. Leden met mailadres krijgen het stembiljet per mail toegestuurd.

We vragen u te stemmen over de notulen van de ALV's van 9 maart 2019 en 23 mei 2019, het jaarverslag van het bestuur 2019, de bevindingen van Kascommissie 2020 over 2019 en de decharge ten opzichte van de financiële stukken (de staat van baten en lasten KNNV-Amsterdam 2019, de balans december 2019 KNNV-Amsterdam), de begroting KNNV-Amsterdam 2020 en ook over twee leden voor de kascommissie, de afgevaardigden en hun vervangers voor zowel de Ver- tegenwoordigende Vergadering als de Beleidsraad van de KNNV Landelijk. Inmiddels is gebleken dat dit jaar alleen bestuursleden van de afdelingen voor de Beleidsraad aan een zoomvergadering kunnen deelnemen, daarom vragen we geen vervanger voor de Beleidsraad.

We willen u vragen binnen twee weken nadat dit Blaadje, 20-4, in de bus is gevallen te stemmen per post of per mail.

De vragen van de leden en de antwoorden van het bestuur.

Over het verslag van de Algemene Ledenvergadering KNNV Amsterdam van 9 maart 2019 het volgende:

Reactie: Ad 4: Karla Kuyt moet zijn: Carla Kuit

Reactie: 'Afvaardiging naar de Vertegenwoordigende Vergadering en Beleidsraad van de KNNV Landelijk': 'afwezig' moet 'aanwezig' zijn.

Vraag: 'waar is de presentatielijst van de aanwezige leden'.

Antwoord: De presentatielijst is om privacy redenen niet toegevoegd en wordt ook niet in Blaadje of op de website gepubliceerd, maar leden die dit graag willen kunnen hem opgestuurd krijgen.

Staat van baten en lasten KNNV- Amsterdam

Vraag: Wat is het verschil tussen 'Administratie en bestuurskosten' en 'Bestuurskosten'?

Antwoord: In de bestuurskosten worden alleen die kosten meegerekend die betrekking hebben op de (oud-) bestuursleden zelf. Al de overige kosten als administratiekosten. Denk bij de bestuurskosten aan de bloemen en presentjes bij afscheid van een bestuurslid en reiskosten voor een bestuurscursus op het hoofdkantoor. Onder de administratieve kosten zijn voornamelijk de kosten voor verpakkingsmiddelen, porti en de Kamer van Koophandel gerekend.

Begroting KNNV-Amsterdam 2020

Vraag: Boekenpot en donaties aan de KNNV zijn veel hoger ingeschat dan gerealiseerd in 2019. Dat is niet reëel.

Idem Overige verenigingsactiviteiten en werkgroepen.

Antwoord: Aan het begin van 2020 voorzagen we een erg actief jaar voor de werkgroepen en de werving van nieuwe leden. Onze corona-crisis heeft deze plannen fors gedwarsboomd.

We hadden redenen om de inkomsten uit activiteiten en donaties hoog in te schatten. Tot nu toe zijn die inkomsten teleurstellend.

Vraag: n.a.v. punt 5 jaarverslag 2018

- wordt er een beslissing genomen over één opstapplaats?
mijn voorkeur gaat uit naar Zuid.

Antwoord: Hier is nog geen beslissing over genomen.

Vraag: Busexcursie stinsenplanten op het programma houden.

Antwoord: graag!

Vraag: Als een minicursus op plantengebied niet vol is zou ik graag daarop geattendeerd willen worden, zodat ik eventueel kan deelnemen.

Antwoord: Er is nota genomen van dit verzoek en het betreffende lid zal gewaarschuwd worden als er plek is bij een mini-cursus op plantengebied. De mini-cur-

sussen zijn in eerste instantie bedoeld voor nieuwe leden en aspirantleden.

Rondvraag: wat is met oude beamer en laptop gebeurd?

Antwoord: Die staan in de kast.

Vraag: - Bijlage j, Staat van baten en lasten: Het onderscheid tussen “administratie en bestuurskosten kosten” en “bestuurskosten” is mij niet duidelijk; is de omschrijving “administratie ... kosten” wel correct? Of is daar een fout ingeslopen?

Antwoord: ‘bestuurskosten kosten’ is een tikfout. In de bestuurskosten worden alleen die kosten meegerekend die betrekking hebben op de (oud-) bestuursleden zelf. Al de overige kosten als administratiekosten. Denk bij de bestuurskosten aan de bloemen en presentjes bij afscheid van een bestuurslid en reiskosten voor een bestuurscursus op het hoofdkantoor. Onder de administratieve kosten zijn voornamelijk de kosten voor verpakkingsmiddelen, porti en de Kamer van Koophandel gerekend.

Vraag: - Bijlage k: balans: wat is acc.(“accessoires”) bij laptop en beamer?

Antwoord: Dit betreft de tassen, de muis, laadsnoer en de (video-) kabels.

Reactie: bijlage l: donaties, ik neem aan dat die dan al gegeven zijn. Overige kosten onder uitgaven zijn altijd een intrigerende post, maar door de kascommissie in orde bevonden.

Antwoord: Dank voor het vertrouwen.

Ten slotte een correctie in het Verslag van de hokdagen in 2019 op bladzijde 29 en 30 van Blaadje 20-1

Er staat: “Het inventarisatieschema van dit jaar is goed bevallen, zodat we het volgend jaar op een vergelijkbare manier zullen doen.

Verslag van letje van Dongen van de streepexcursie IJpendam 21-07-2019, km hok 125-497.

Onder leiding van ons immer enthousiaste Floron coördinator Peter Wetzels en (...) zien we de ingesneden dovenetel en het echte Lepelblad. Eigenlijk wel aardig om iedereen eens te vragen wat hij of zij nu het mooiste vond.”

Er had moeten staan: “Het inventarisatieschema van dit jaar is goed bevallen, zodat we het volgend jaar op een vergelijkbare manier zullen doen.

Hanneke Waller

Verslag van letje van Dongen van de streepexcursie IJpendam 21-07-2019, km hok 125-497

*Onder leiding van ons immer enthousiaste Floron coördinator Peter Wetzels en [...] zien we de ingesneden dovenetel en het echte Lepelblad. Eigenlijk wel aardig om iedereen eens te vragen wat hij of zij nu het mooiste vond.
letje van Dongen”*

Excursie bij Ransdorp

Dit was voor ons allen de eerste excursie na de lockdown. Vooraf namen we nog eens de corona regels door. Een excursie op anderhalve meter, hoe zal dat zijn? Om het niet te moeilijk te maken, was het aantal deelnemers beperkt tot acht.

Vanaf het Waterlandplein liepen we naar het noorden, langs de strook met volkstuinten en sportvelden. Nog voor we de Ring bereikten begon het te regenen, en we gebruikten het viaduct om onze regenponcho's aan te trekken. Rond de A10 liggen brede randen met bosschages, maar die waren niet ons doel. Vanaf het bruggetje over de Zwarte Gouw keken we uit over het open land van Waterland-Oost. Niet zo ver weg zagen we Zunderdorp. De opgehoogde Volgermeer was van hier niet zichtbaar. Hierna liepen we tussen de natte natuur van Waterland, maar ook tussen intensief bewerkte graslanden, die kortgeleden strak gemaaid waren.

Even verderop liepen we het kleine moerasgebied Zwarte Gouw in. Via een te smalle overstap klommen we over het hek. De vegetatie is ruig en wordt begraasd door een kudde Brandrode runderen. Midden in het terrein stonden ze op ons pad. Omdat er koeien met kalveren bij liepen, wilden we er eerst niet langs lopen. Maar Latif leidde ons met een mooie slinger om de koeien heen. In de rietkragen zagen we de wit bloeiende schermbloemen Watertorkruid en Melkeppe, beiden met fijnverdeeld blad. In de ruigte zagen we grote plekken met Waterpeper en een plek met Heelblaadje. Boerenzwaluwen scheerden vlogen laag over de weilanden vanwege het regenachtige weer. Het is jammer dat het beheer van dit leuke terrein te wensen over laat. Hekken die het vee uit de speel- en picknickplaats of uit de vijver met pontje moeten houden, zijn kapot. De lange drijvende steiger waarover je tussen de moeras- en waterplanten door kon lopen, is ook kapot. Via een iets betere overstap klommen we weer over het hek naar buiten.

Steeds natter wordend zetten we de pas erin op weg naar café De Zwaan. We namen nog wel de tijd om de vogels op de strak geschoren graslanden te bekijken. Twee eenzame Wulpen zochten naar voedsel, evenals een groep Kieviten. Bij Ransdorp vlogen Huiszwaluwen. We konden hun nesten onder de daken zien, met een poepopvanglat eronder. In het café kwamen we bij van de regen. Diezelfde regen had ervoor gezorgd dat we alle ruimte hadden. Buienradar liet ons zien dat we nog wat langer moesten blijven, om in droog weer verder te kunnen lopen.

Dat was heel wat plezieriger. We kregen zelfs nog even de zon te zien. Langs de oevers van de graslanden groeiden veel Egelboterbloemen. In de berm stonden af en toe de uitgebloeide, maar nog steeds mooie halmen van Ruwe Smele tussen het platgeslagen Struisgras. Verspreid langs de sloten in de weilanden

Uitzicht over de Waterlandse graslanden; foto Simon Pepping

Kleine Karakiet in de regen; foto A. Botan Tas

stonden Blauwe Reigers. We telden er zeven. Ook een Ooievaar kwam aanvliegen om hier naar voedsel te zoeken. In de verte vóór ons zagen we de geelwitte woontorens van het Waterlandplein. In het oosten keken we tegen de hoge skyline van IJburg aan. Op de voorgrond lag, niet ver weg, de lage huizenrij van Durgerdam. Ver weg was de kolos van de elektriciteitscentrale van Diemen nog zichtbaar. Door het opgeklaarde weer kwamen niet alleen de vlinders maar ook de fietsers tevoorschijn. Langs de Zwarte Gouw werden we verrast door een Argusvlinder. In de bosstrook achter het sportpark bleef een Landkaartje lang genoeg zitten om zich van alle kanten te laten fotograferen.

Om half vijf waren we terug bij het Waterlandplein en namen we afscheid van elkaar. Ondanks de regen in de eerste helft was het een boeiende en gezellige excursie geworden. We hebben het landschap van Waterland-Oost van verschillende kanten leren kennen, regenachtig en opgeklaard, boeiende natte natuur en strak geschoren graslanden.

De corona regels waren wel lastig. Een gesprek op anderhalve meter, je vergeet het gauw. Een plant, vlinder of foto bewonderen op anderhalve meter, dat is moeilijk. Dat we met een kleine groep waren maakte het gemakkelijker. Meestal ging het dan ook goed.

Simon Pepping

Excursieverslag reptielen Hoorneboegse Heide

Zaterdag 12 september 2020, 13.00 uur verzamelde zich twintig personen bij de parkeerplaats aan de Noodweg om de Hoorneboegse Heide te inventariseren op reptielen. De Hoorneboegse Heide is een heidegebied ten zuiden van Hilversum en is onderdeel van een ongeveer 190 ha groot natuurgebied, dat wordt beheerd door het Goois Natuurreservaat en wordt sinds 2004 begraasd door runderen. Het gebied is archeologisch en geologisch belangrijk. Het terrein was vroeger het leefgebied van adder en gladde slang. Momenteel leven er alleen levendbarende hagedis, hazelworm en ringslang. De middag startte bewolkt en soms en af en toe een zeer kleine motregenbui, maar aan het eind van de dag brak de zon door. De temperatuur was 20 graden Celsius en er stond een matige wind (2 à 3 Bft). Na een korte inleiding over de verwachte soorten en de mededeling dat er een fles whisky staat op de waarneming van een adder of gladde slang op de Hoorneboegse Heide, werd er gestart. De start was op de parkeerplaats van De Hollandse Snackbar De Egelshoek. De volgorde van inventarisatie was eerst over de Zonneheide richting Zonnestraat en dan door het bos naar de Hoorneboegse Heide en over de heide tot aan de grafheuvels en weer terug. De excursie werd

Hoorneboegse Heide; foto Els de Vos

De eerste waarneming, subadulte levendbarende hagedis; foto Edo Goverse

om ongeveer 17.30 uur afgesloten op de parkeerplaats. Er was geen tijd meer voor een bezoek aan de Natuurbrug Hoorneboeg, dat doen we een volgend jaar.

De eerste vondst van een levendbarende hagedis betrof een subadult exemplaar met een beschadigde staart. Het dier werd onder een steen gevonden en daarmee was de excursie al geslaagd! Bij de start was namelijk door ons een 'winstwaarschuwing' afgegeven dat vanwege het weer (bewolkt en miezerig weer) de kans dat we hagedis zouden zien niet zo groot zou zijn. Uiteindelijk werden er in totaal op de Hoorneboegse Heide 16 (!) levendbarende hagedissen gezien (subadulten en juvenielen). Eén exemplaar kroop zelfs tegen de enkel op van een van de deelnemers. De meesten hagedissen werden onder en nabij uitgelegde (niet door ons) plaatjes gevonden. Van de hagedissen zijn verschillende keren foto's gemaakt. Op de Zonneheide werden nog nabij de poel en het bos een kleine watersalamander, twee gewone padden en twee bruine kikkers gezien.

Bijvangst van deze geslaagde excursie waren o.a.: kleine vuurvlieder, klein koolwitje, bont zandooijje en hooibeestje, bos- en veldkrekkel, sikkelspinkhaan, grote groene sabelsprinkhaan, blauwzwarte schallebijter (kever), gewone kortnek (kever), stinkende kortschild (kortschildkever), veelvraat (rups), hagenheld (cocoon), wespenspin en liggend walstro gezien.

Geert Timmermans & Edo Goverse

Gewone pad; foto Els de Vos

Levendbarende hagedis op enkel; foto Els de Vos

Excursieverslag: hazelwormen zoeken in landgoed Duin & Kruidberg 1 september 2020

De excursie was oorspronkelijk gepland op 20 juni, maar door corona uitgesteld naar dinsdag 1 september. Er waren negen deelnemers. Na een korte inleiding over de hazelworm in het duingebied zijn we naar de plaatjes gewandeld. Deze hadden we zes weken eerder neergelegd. Hazelwormen verschuilen of warmen zich op onder materiaal zoals de plaatjes en zijn daardoor eenvoudig vindbaar. Op de eerste locatie werd een hazelworm onder zo'n plaatje gevonden en de andere onder een stuk hout. Het zoekbeeld was nu duidelijk en deelnemers gingen actief op zoek. Bij elkaar zijn onder de plaatjes en onder stammetjes en takken, zeven hazelwormen gevonden. Alle exemplaren waren volwassen. Bij het plaatjes neerleggen waren er ook nog net geboren exemplaren gezien. Daarnaast zijn nog een enkele bruine kikkers, gewone padden en een kleine watersalamander gezien. Een van de deelnemers zag op weg naar de startlocatie nog een zandha-geidis. Alle waarnemingen worden op telmee.nl gezet. Dus met elkaar een geslaagde excursie, te meer dat enkele deelnemers de soort nog niet kenden.

Edo Goverse & Geert Timmermans

Een deel van de excursiegroep

De hazelworm

Dank aan de leden.

Speciale dank aan onze leden omdat ze zo trouw blijven aan de KNNV Afdeling Amsterdam ondanks dat zoveel initiatieven, excursies en lezingen door overmacht niet gehouden kunnen worden. In deze moeilijke tijd voelt het als een warme steun dat daardoor geen opzeggingen plaats vinden. Ik geef hierbij ook graag een hart onder de riem. Hou vol, blijf mentaal fris en sterk, want er komt een tijd dat we weer hoe dan ook van gezamenlijke excursies in de natuur kunnen genieten. Blijf gezond.

Hartelijke groet, namens het bestuur van Guus Muller, voorzitter.

Vijftien meter onder de Diemerscheg

Deze bijdrage gaat over de ondergrond van de Diemerscheg. Hoe is de locatie van dat natuurgebied ontstaan? Wat is de relevantie voor de huidige plannen van herinrichting?

Hoe Nederland in de afgelopen tien duizend jaar, de periode van het Holoceen, vorm heeft gekregen is goed bekend. In dit artikel is de 'Atlas van Nederland in het Holoceen' als leidraad gebruikt (P. Vos, 2011) en zoomen we in op het gebied ten zuiden van Amsterdam. We proberen de Diemerscheg centraal te houden. Onze reis-door-de-tijd begint twintig duizend jaar geleden, het koudste deel van de laatste ijstijd. De zeepiegel stond 120 m lager dan nu. De bodem van de Noordzee was drooggevallen en daar heersten de condities van een poolwoestijn. Krachtige winden transporteerden veel fijnkorrelig zand dat hier als 'dekzanden' werd afgezet. De heipalen van Amstredam staan op deze dekzanden. Twintig duizend jaar geleden was het landoppervlak zo'n 20 m lager dan nu maar toch lag de locatie 'Amsterdam' toen 100 m boven zeeniveau.

De laatste ijstijd eindigde 11,600 jaar geleden en ging over in de warme periode waarin we nu leven, het Holoceen. Doordat de ijskappen aan het smelten waren steeg de zeespiegel voortdurend. In het gebied dat nu 'Nederland' is kon je daar weinig van merken. Maar na 100 m zeespiegelstijging begon het nabije ondiepe Noordzeebekken onder water te lopen en kreeg de 'Nederlandse' kust zijn contouren. Het landoppervlak in West-Nederland ligt dan ongeveer 15 m. onder het huidige oppervlak. We kunnen duidelijke perioden herkennen in de ontwikkeling van het landschap, ofwel in de opbouw van de ondergrond. We gaan nu kijken hoe het landschap veranderde en steeds weer door nieuwe krachten in de natuur vorm kreeg om, tenslotte, te worden vormgegeven door de mens.

Rond 9000 v. Chr. warmde het klimaat snel op. De koude, droge en winderige poolwoestijn uit de ijstijd was veranderd in een schaars begroeide mammoetsteppe. De Noordzee lag nog grotendeels droog en de mens zwierf in kleine groepjes en leefde van jagen, vissen en verzamelen. Rond 5500 v. Chr. werd Engeland een eiland en heeft de Noordzee bijna de contouren van vandaag. Het gebied van Noord en Zuid-Holland vormde een kust-getijdegebied met rivieren. Het zeewater bleef snel stijgen en daarmee ook de grondwaterstand in West-Nederland. Als gevolg daarvan stagneerde veel water in het binnenland dat aanleiding gaf tot het ontstaan van uitgestrekte veengebieden. De diepst gelegen (oudste) veenlagen liggen op ongeveer 18 m. onder Amsterdam.

Rond 3850 v. Chr. komt er een einde aan de voortdurende verkleining van Nederland als gevolg van het oprukken van de Noordzee. De grote rivieren vervoeren zoveel zand en klei dat het vasteland even snel ophooft als de zeespiegel stijgt. Zowel in laag- als in hoog-Nederland ontstonden uitgestrekte veengebieden. Op de locatie van Amsterdam gaat een veengebied over in een kust-getijdegebied. De toen afgezette pakketten zand, klei en veen van wisselende dikte zijn nu de watervoerende lagen in de ondergrond van het gebied tussen 't Gooi en het Oer-IJ. In deze tijd verspreidden de landbouw en veeteelt zich over Nederland. De kustlijn in West-Nederland sluit zich rond 2750 v. Chr. In het binnenland werd het veenoppervlak steeds groter. Op de locatie 'Amsterdam' was het veen zo'n 4-meter dik.

Rond 1500 v. Chr. raakte Nederland maximaal overgroeid met veen. Op de plaats van het huidige IJsselmeer bevonden zich een aantal meren. De Rijn eindigde bij Katwijk, de Maas bij Rotterdam, en de 'Oosterschelde' vormde toen de monding van de Schelde. Door ruime aanvoer van zand uit het zuidelijke Noordzeebekken ontstonden langs de westkust strandwallen en lage duinen. Rond 500 v. Chr. gaan bewoners in Noord-Nederland terpen opwerpen om zich te beschermen tegen overstromingen door de Noordzee. Het West-Friese zeegat is dichtgeslibt en het veenlandschap reikte tot aan het midden van Texel. In de aanloop naar het Romeinse Rijk gaat de ontbossing in Duitsland zo snel dat de Rijn zwaar belast werd met sediment. Daardoor raakte veel veen in het Oost-Nederlandse rivierengebied overdekt met rivierklei. Het Oer-IJ blijft als opening in de duinenrij bestaan en mondt bij Castricum in zee uit. Er ligt een gigantisch groot veengebied dat zich van Zeeland tot aan noordoost Groningen uitstrekt. Op de locatie 'Amsterdam' was het veen nu ongeveer 5-meter dik.

In drie duizend jaar tijd had de Noordzeekust zich gesloten, maar rond 100 v. Chr. heeft de Noordzee weer gaten in de Zeeuwse en Zuid-Hollandse kust geslagen. Het zand waar de Zeeuwse kust zijn ontstaan aan te danken had, was afkomstig van een grote Pleistocene zandkop voor de Belgische kust (de natuurlijke voor

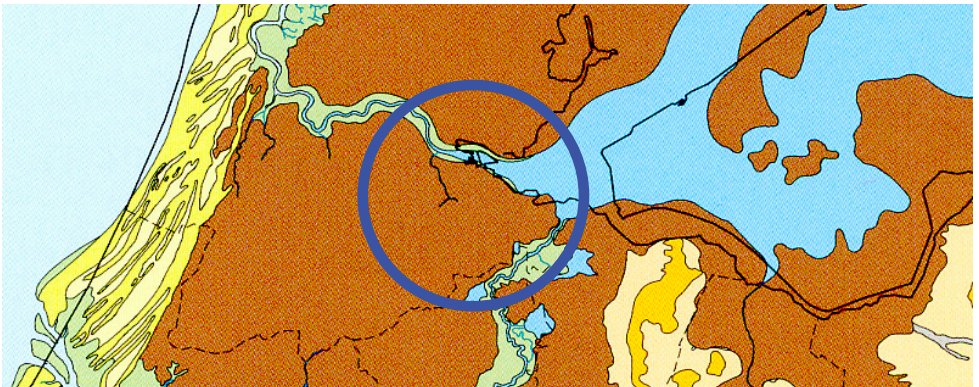
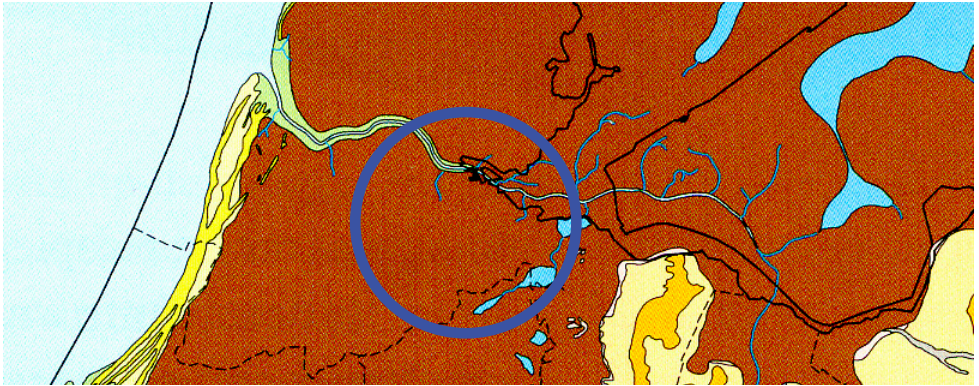
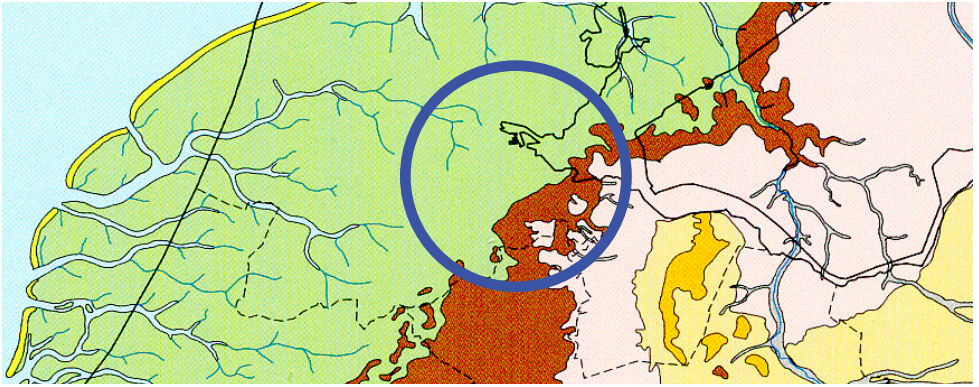

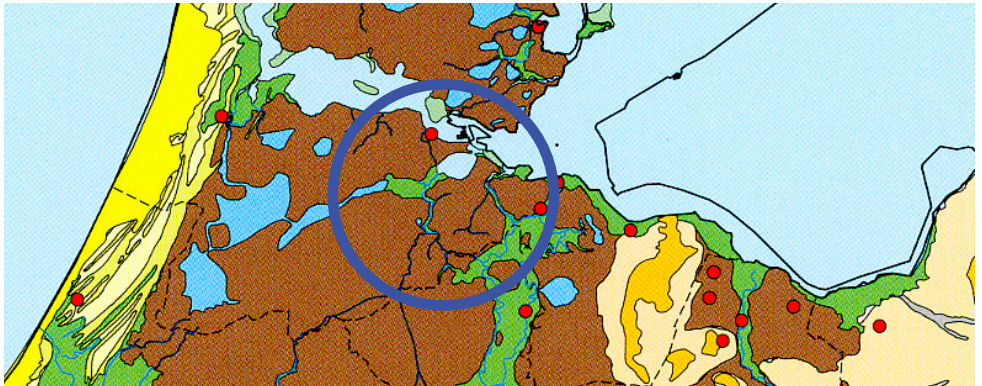
loper van onze huidige 'zandmotor' bij Rotterdam). Die kop werd verplaatst door stroming en golfwerking. Rond 800 was de zee weer helemaal terug en nieuwe inslagen van de Noordzee bereikten een maximale omvang. Door verdrinking van het veengebied bij Den Helder ontstond een getijdengebied waardoor Texel rond 800 een eiland werd. Tussen Vlieland en Terschelling ontstond een verbinding naar het veenmerengebied (nu het IJsselmeer). De ontbossing in Duitsland ging verder en de Rijn bedekte een steeds groter deel van het Nederlandse rivierengebied met klei. De grootschalige Romeinse ontginningen, waarbij het veen werd ontwaterd, hadden tot een flinke bodemdaling geleid. Dit proces werd versterkt doordat de zee via gegraven afwateringskanalen tot diep in het veen kon doordringen. De gevolgen van de ontginningen waren uiteindelijk catastrofaal. Zeeland was met al zijn veen verdronken en de met nieuw gevormde Westerschelde had de Schelde een nieuwe loop naar de Noordzee gekozen. Na de val van het Romeinse Rijk nam de invloed van de mens op het landschap af. Maar enkele eeuwen later nam de bevolking weer toe en de ontbossing werd voortgezet. Ook direct ten oosten van Amsterdam, in het Eemdal, verdween het veenlandschap onder een laag rivierklei waar nu de grazige weides op liggen.

Rond 1000 begon de mens het landschap duidelijk vorm te geven. Kust- en riviervlakten werden bedijkt. Veen werd gedraineerd en afgevoerd als brandstof of voor zoutproductie ten dienste van de opkomende visserij. De mens legde tussen 800 en 1500 AD de basis van het huidige Nederlandse cultuurlandschap. Rond 1500 hadden Zeeland, West-Brabant, en Noord-Holland hun veenlandschap grotendeels verloren. Door de toenemende ontwatering ging het veen oxyderen en werd het veenpakket steeds dunner waardoor een landschap met veenweides ontstond. Dat is heel geschikt voor veelteelt als de grondwaterspiegel door bemaling laag gehouden kan worden. Dit is het landschap waarin wij wonen. Rond 1850 heeft Nederland een door de mens gemaakte 'natuur'. In de twintigste eeuw is veel veenweidegebied ten zuiden van Amsterdam bouwrijp gemaakt voor stadsuitbreidingen door er anderhalve meter zand op te brengen. Dat zand werd eerst uit 't Gooi gehaald, later uit de Noordzee. Het gebied van de Diemerscheg is in de afgelopen duizend jaar door menselijk handelen tussen de twee en vijf meter gedaald en daarom ligt het nu gemiddeld één tot twee meter onder de zeespiegel. De 15-meter sediment onder de Diemerscheg is door een samenspel van zeespiegelstijging, veenvorming en aanvoer van zand en klei door de grote rivieren opgebouwd. Menselijk handelen heeft West-Nederland onder de zeespiegel laten zakken en met dijken wordt dit probleem in toom gehouden.

Veel van de cultuurlandschappen ervaren wij nu als 'natuurlijk', maar ze zijn bijna allemaal het gevolg van vergaand menselijk ingrijpen. De mens heeft veel catastrofes moeten incasseren, maar vele daarvan waren het gevolg van

Legenda

- Rivierzand
- Rivierklei
- Veen
- Wadzand
- Zeeklei
- Duinzand

- Zeezand
- Strandzand
- Pleistoceen zand
- De kustlijn zoals hij zou zijn geweest als er geen sediment was aangevoerd en er geen veenvorming had plaatsgevonden
- A — A' Profiel

ontbossing en drainage. De inrichting en bescherming van de Diemerscheeg zal rekening moeten houden met de opbouw van de ondergrond, en wellicht het verder uitdrogen van het veenweidegebied. Pioniers van natte bodem (wilg, populier, els) moeten plaats maken voor soorten van meer gedraineerde bodems (es, berk, eik, vogelkers). Omdat omvallende bomen gevaarlijk zijn willen we niet op de natuur wachten maar moet de gemeente dit veranderingsproces zelf tijdig inzetten door 'herinrichtingsplannen'. Een Wageningse schets voor de toekomst van Nederland kan gevonden worden onder de titel 'Een natuurlijkere toekomst voor Nederland in 2120'

Henry Hooghiemstra

**Stemformulier vervangende Algemene Ledenvergadering KNNV
Amsterdam najaar 2020**

Naam:

Bij het beslispunt met X uw keuze aangeven s.v.p. (dus 1 X per beslispunt).

U kunt het ingevulde formulier per post opsturen naar:

Secretaris KNNV

p/a Ouderkerkerdijk 43

1096CR Amsterdam

1. Het bestuur stelt voor om de notulen van de ALV van 9 maart 2019 goed te keuren

- Voor
- Tegen
- Blanco

2. Het bestuur stelt voor om de notulen van de ALV van 23 mei 2019 goed te keuren

- Voor
- Tegen
- Blanco

3. Het bestuur stelt voor om het Jaarverslag 2019 van het bestuur goed te keuren

- Voor
- Tegen
- Blanco

4. Het bestuur stelt voor om de bevindingen van de Kascommissie over 2019 goed te keuren

- Voor
- Tegen
- Blanco

5. Het bestuur stelt voor om, op basis van het advies van de Kascommissie, decharge te verlenen aan het bestuur voor het gevoerde financiële beleid (zie Staat van baten en lasten 2019 en de Balans december 2019)

- Voor
- Tegen
- Blanco

6. Het bestuur stelt voor om de begroting 2020 goed te keuren

- Voor
- Tegen
- Blanco

Stemformulier vervangende ALV KNNV-Amsterdam najaar 2020

7. Het bestuur stelt voor om Finette van der Heide te herbenoemen als lid van de kascommissie

- Voor
 - Tegen
 - Blanco
-

8. Het bestuur stelt voor om Jan Timmer te benoemen als lid van de kascommissie

- Voor
 - Tegen
 - Blanco
-

9. Het bestuur stelt voor om Guus Muller te kiezen als afgevaardigde voor de Vertegenwoordigende Vergadering van de KNNV op 17 april 2021

- Voor
 - Tegen
 - Blanco
-

10. Het bestuur stelt voor om Hanny van Wijgerden te kiezen als vervanger voor de Vertegenwoordigende Vergadering van de KNNV op 17 april 2021

- Voor
 - Tegen
 - Blanco
-

11. Het bestuur stelt voor om Guus Muller te kiezen als afgevaardigde voor de Beleidsraad van de KNNV op 7 november 2020

- Voor
 - Tegen
 - Blanco
-

Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 4e kwartaal 2020 en 1e kwartaal 2021

LET OP:

De **KNNV-lezingen** en **vergaderingen** vinden plaats in de kantine van de **Groen-voorziening** van **Gedenkpark (begraafplaats) De Nieuwe Ooster (DNO)**, Ingang Rozenburglaan 5, 1097 GA Amsterdam (dus geen Kruislaan!)

Vanaf de ingang Rozenlaan (achter het hek kan worden geparkeerd) is het ca. 5 minuten lopen naar de kantine.

Vanaf halte Kruislaan/Middenweg tram 9 en bus 15 is het 10-15 minuten lopen.

Vanaf halte Zaaiersweg bus 41 is het 5-7 minuten lopen.

Wij mogen 's avonds van ca. 19.30 uur tot 22.30 uur van deze ruimte gebruik maken voor lezingen en vergaderingen. **Tussen 19.30 en 20.00 uur is het hek geopend, tenzij anders bij de beschrijving van de lezingen is aangegeven. Om 20.00 uur wordt het toegangshek van DNO gesloten!**

Openbaar vervoer: dienstregelingen veranderen per seizoen! Ga tijdig van huis, er kan 10 minuten verschil in de vertrektijd zitten. In het weekend verandert het nummer van de bus hier en daar, kijk even op de bushalte hoe het in elkaar zit. Bij twijfel: bel het openbaar vervoer (0900 9292, € 0.70 per minuut), internet:

www.9292ov.nl

Alle excursies, lezingen, cursussen, verslagen, foto's en de waarnemingen staan ook op de website van de afdeling, internet: www.knnv.nl/amsterdam

Afkortingen opstappunten:

AS Amstelstation, **CS** is Amsterdam-Centraal Station, **DD** is station Duivendrecht, **SD** is Amsterdam-Sloterdijk, **WTC** is station WTC, parkeerterrein ABN/AMRO.

Hoe bent u verzekerd?

Van verschillende zijden is ons gevraagd of je tijdens een KNNV-activiteit, zoals een excursie, verzekerd bent. Wij hebben dat nagevraagd bij het hoofdbestuur. Daarop kregen wij een uitgebreid antwoord. De essentie zullen we hieronder weergeven.

Landelijk heeft de KNNV een WA-verzekering (wettelijke aansprakelijkheid) afgesloten. Deze geldt alleen voor KNNV-leden tijdens KNNV-activiteiten. Donateurs en introducés zijn dus niet verzekerd. Ook de reis van huis naar de KNNV-activiteit en terug is niet verzekerd. Het is dus van belang zelf voor een goede WA- verzekering te zorgen. De KNNV-verzekering is vooral een vangnet, voor als de eigen verzekering ontbreekt, of niet toereikend is.

Klaas Kaag, KNNV afd. Den Helder, overgenomen uit Op de Kop 2005, nr. 3.

DISCLAIMER:

Het vaststellen van het excursieprogramma heeft plaatsgevonden in een periode van grote onzekerheid over hoe het coronavirus zich gaat ontwikkelen en welke maatregelen nog worden genomen en/of van kracht zijn. Gezien deze omstandig

heden zijn de KNNV of de excursieleiders in de gelegenheid gesteld om excursies af te blazen of eventueel naar een later tijdstip te verplaatsen. Voor actuele informatie over de excursies en lezingen zie ook de website <https://www.knnv.nl/agenda/312>

Om de excursies of een lezing zo veilig mogelijk te maken voor alle deelnemers zijn er de volgende regels:

- U geeft zich van tevoren op per mail bij de excursieleider.
- U komt niet als u zich niet lekker voelt, koorts, of andere corona-symptomen heeft.
- Tijdens de excursie houdt u minimaal anderhalve meter afstand van de andere deelnemers.
- Instructies van de excursieleider worden zonder tegenspraak opgevolgd.
- Leen geen kijkers of andere materialen uit, maar neem voor de zekerheid wel handgel mee.
- U bent zelf verantwoordelijk maar kan een ander wel aanspreken als die zich niet aan de regels houdt.
- Voor alle excursies geldt een maximum aantal deelnemers. Dit kan per excursie verschillen.

POP-UP EXCURSIES

Paddenstoelenexcursies

In overleg met Christiane Baethcke worden de paddenstoelen-excursies voorlopig niet meer vooraf vastgesteld. Er doen zich vaak onverwachte situaties met paddenstoelen voor of (zeer) bijzondere soorten verschijnen op niet gedachte plekken. Christiane zal de excursies in pop-up vorm organiseren. Deze worden aan u bekend gemaakt via email.

Nachtvlinderexcursies

De komende jaren worden er tien pop-up excursies georganiseerd. Deze aanpak is nodig omdat de weersomstandigheden relatief goed moeten zijn (geen regen of harde wind, geen volle maan). Heb je interesse deel te nemen mail dan naar Edo Goverse (goverse@hotmail.com) of app (**06-57616249**) voor een app-groep. En uiteraard eigen inbreng voor een locatie is altijd welkom! Zie ook het artikel in *Blaadje 2020/3*.

Volgermeerpolder

Pop-up fietsexcursie naar de Volgermeerpolder onder leiding van Jan Timmer. Eens een gevaarlijk vuilnisbelt, nu een gebied dat de moeite waard is om te bezoeken. Het leuke van een pop-up excursie is dat je op ontwikkelingen kunt inspelen. Houd dus de Nieuwsbrieven in de gaten.

Uilenballenpluisavond o.l.v. Nico Jonker & Geert Timmermans

Muizen, woelmuizen en spitsmuizen zien we maar zelden en het vangen ervan is doorgaans zeer tijdsintensief en bovendien weinig succesvol. Het is dus raden

naar de verspreiding van de verschillende soorten. Uilen kunnen ons daarbij helpen door te onderzoeken wat uilen zoal gegeten hebben. Voor verspreidingsonderzoek van kleine zoogdieren zijn kerkuilen geschikte medewerkers. Ze zijn niet kieskeurig en eten de door veel roofdieren versmaadde spitsmuizen. Er is al een redelijk beeld van de verspreiding van de muizen in de provincie, maar het blijft natuurlijk interessant om te zien hoe de muizenstand en met welke soorten zich ontwikkelt. Om deze trends te onderzoeken worden er onder deskundige leiding pluisavonden gehouden.

Per jaar worden er 4-5 pluisavonden georganiseerd. Door de coronamaatregelen is het nog onduidelijk wanneer, waar en hoe we in het seizoen 2020-2021 pluisavonden gaan organiseren. Heb je interesse deel te nemen en sta je nog niet op de mailinglijst stuur dan een bericht naar Geert Timmermans (harmat4@xs4all.nl). Als er een pluisavond wordt georganiseerd krijg je een mail en is aanmelden mogelijk.

Zaterdag 19 december 2020 11e Noord-Hollandse Natuurdag

Vanwege de corona-maatregelen wordt het een bijeenkomst te volgen via internet. Alle Noord-Hollandse natuuronderzoekers én natuurliefhebbers zijn welkom om de twaalf verschillende presentaties te volgen.

Enkele sprekers zijn al bekend: Piet Zomerdijk (over smienten), Lars Buckx (over ringstation Van Lennep), Lucas Alferink (over camera's die insecten automatisch herkennen), Geert Timmermans (25 jaar onderzoek naar ringslangen), Hans Stapersma (40 jaar SVN), Dick Melman (voedsel grutto's in plas-dras), Luc Knijnsberg (nachtvlinders) en Marco van Wieringen (trekvissen in het Noordzeekanaal). Voor nadere informatie zie: <https://www.landschapnoordholland.nl/activiteiten/evenementen/11e-noord-hollandse-natuurdag>;

Dinsdag 19 januari 2021 Lezing: De roodsnavelkeerkringvogel op Saba door Michiel Boeken

Plaats: 1e Helmerstraat 106-N, 1054 EG Amsterdam aanvang 20.00 uur.

In verband met de coronaregels en de beschikbaarheid van het aantal stoelen is er maximaal plaats voor 25 personen. Voor het bijwonen van de lezing is een opgave per email verplicht (mail aan harmat4@xs4all.nl). Zonder aanmelding is er geen toegang! Ecoloog Michiel Boeken heeft in december 2019 zijn onderzoek naar de roodsnavelkeerkringvogels op Saba weer opgepakt. In 2011 en 2012 woonde hij daar en startte het monitoringsonderzoek naar het broedsucces van deze iconische soort. Daarbij bleek dat aan de zuidkant van het eiland geen enkel jong ouder werd dan enkele dagen, door predatie van verwilderde katten. Om een indruk te krijgen van mogelijke veranderingen in de broedpopulatie bezocht Michiel afgelopen winter gedurende vier weken verschillende kolonies om nesten te tellen, eieren te meten en vogels te ringen. Deze avond zal hij zijn werkwijze en bevindingen laten zien.

Zaterdag 30 januari 2021 Vogelexcursie zee- en kustvogels naar de Zuidpier van IJmuiden o.l.v. Fons Bongers

Het is een dagexcursie, bij echt winterweer laarzen en poolkleding mee. In geval van twijfel met het weer (harde regen, mist, pak sneeuw, ijzel, e.d.) kan de excursieleider besluiten de excursie niet te laten doorgaan. Het gebied tussen de pieren van IJmuiden is een bijzonder vogelgebied. Vooral in de winter kunnen we er bijzondere soorten van de kust treffen. De precieze verzamelplek wordt bij het aanmelden bekend gemaakt. Start excursie 10.30 uur.

Er is plek voor maximaal 15 personen. Deelnemers dienen zich per email (fonsbongers@hotmail.com) aan te melden.

Zaterdag 22 mei 2021 Fiets-wandelexcursie naar het Dr. J.P. Thijssepark in Amstelveen o.l.v. Gerard Schuitemaker.

We starten om 10.00 uur en eindigen om 15.00 uur. De precieze verzamelplek wordt bij het aanmelden bekend gemaakt. Wij fietsen naar Amstelveen en wandelen door het park. Gerard legt de nadruk op de vegetaties. Planten hebben een onderlinge verhouding met elkaar en vormen een herkenbaar type. De opbouw duurt jaren. Insecten horen tevens bij bepaalde vegetatietypen. In deze heemtuin zijn een aantal typen aan te duiden door de inrichting van het park: laag, nat, droger en grondsoort. Indien er tijd is fietsen we door naar park De Braak. Neem brood en drinken mee. Wij blijven een dag in Amstelveen.

Er is plek voor 15 personen. Deelnemers dienen zich per email/telefoon (gangbaar-37@hetnet.nl of 06 82206607) aan te melden. Onder slechte omstandigheden (regen) kan de excursieleider besluiten om de excursie niet door te laten gaan.

KNNV Amsterdam - Samen de natuur in!

excursies | inventarisaties | lezingen | cursussen | reizen

De **KNNV** (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging), afdeling Amsterdam, opgericht in 1901, is de oudste natuurorganisatie van Nederland. De vereniging houdt zich bezig met natuurbeleving, -studie, -bescherming en -educatie.

De afdeling Amsterdam telt 6 werkgroepen:

insecten, muurplanten, planten, paddenstoelen, stadsnatuurbeheer en vissen-amfibieën-reptielen.

Iedereen is welkom, of je nu weinig of veel kennis hebt van de natuur. Ga een keer mee! Kijk voor meer info en aanmelden naar www.knnv.nl/amsterdam/ of mail naar ledenadminstratie@amsterdam.knnv.nl

Contributie per jaar

Gewoon lid € 32,50

Huisgenootlid € 12,50

Jeugdlid (tot 26) € 17,50

WORD LID

- samen natuur ontdekken en beleven
- helpen natuur te beschermen
- meedoen met activiteiten van afdeling Amsterdam en andere afdelingen
- deelnemen aan natuuruitjes en reizen in binnen- en buitenland
- 4 keer per jaar het blad 'Blaadje' (afdeling A'dam) en de 'Natura (landelijke KNNV)
- 10% korting bij de KNNV uitgeverij

www.knnv.nl/amsterdam/

KNNV Amsterdam

3 gratis
minicursussen
voor nieuwe
leden!

Afzender:

LEDENADMINISTRATIE AMSTERDAM

Albatrospad 60

1021 TR Amsterdam

DRUKWERK

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

